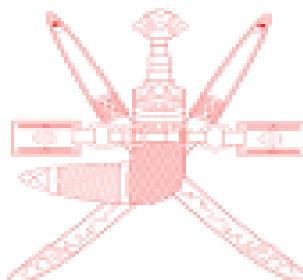

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Ománsky sultanát

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Omán je prísne autokratická, islamská monarchia riadená sultánom. Ekonomika sa radí medzi stredne príjmové hospodárstva. Hrubý domáci produkt je závislý na fažbe ropy a výkone ropného priemyslu, ktorý tvorí až 40%. Dlhodobým zámerom vlády je v dlhodobej perspektíve diverzifikovať ekonomiku a znížiť závislosť na rope pod 10%. Tak ako ostatné štáty Zálivu (GCC) aj Omán sa zameria na diverzifikáciu ekonomiky prostredníctvom privatizácie a rozvoja infraštruktúry a podpory neropného exportu. Veľká pozornosť ománskej vlády je zameraná na rozvoj turistického priemyslu a rozvoj fažby zemného plynu a nerastných surovín. Pre rozvoj neropných odvetví predpokladá Omán investovať do roku 2016 - 3,06 mld. Eur, čím by mal podiel neropného sektora vzrásť na 70%. Do 5 rokov by investície dokonca mali dosahovať 80 mld. USD. Malé a stredné podniky sa podieľajú približne 90% na neropnej hospodárskej činnosti.

Zvýšenie investícií do energeticky náročných odvetví a nové energetické výrobné kapacity vyvíjajú tlak na zvýšenie dodávok plynu. Ománsky energetický regulačný orgán navrhol zvýšenie taríf plynu pre priemyselných a komerčných užívateľov. Spotrebiteľia z domácností by nemali byť dotknutí uvedeným krokom, nakoľko je príliš politicky citlivý. Vláda má taktiež zámer konsolidovať náklady pre dve štátom vlastnené výroby skvapalneného plynu s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti na medzinárodnom trhu. *Pozn.: Uvedená politika konsolidácie sa pravdepodobne bude vzťahovať na všetkých štátnych energetických hráčov. Z dôvodu kompenzácií nedostatku zemného plynu sa dá predpokladať rozvoj alternatívnych zdrojov energií v krajine.*

Na ekonomický rast naďalej vplýva hlavne priemysel uhľovodíkov. Ománske terminály pre vývoz ropy sú umiestnené v Arabskom mori. V oblasti exportu uhľovodíkov sa existuje reálna iránska hrozba uzavretia Hormuzského priepľavu. Zosilnenie neropných oblastí priemyslu môže čiastočne kompenzovať labilnú situáciu vo vývoze ropy do budúcnosti a zabezpečiť hospodársky rast v priemere na úrovni 5,5%. Hospodárstvo zostáva zraniteľné s poklesom cien ropy.

Vláda posilňuje svoju omanizačnú politiku t.j. snaží sa o aktívnu zamestnávateľskú politiku pre svojich občanov s cieľom riešenia zamestnanosti a sociálnych problémov občanov na úkor zahraničných robotníkov. Pre nedostatok kvalifikovanej miestnej pracovnej sily to však spôsobuje štruktúrne problémy rovnako ako rozdiely v kompenzácií a pracovných podmienkach medzi súkromným a verejným sektorom.

Menová politika krajiny naďalej bude pokračovať v nezmenenej podobe v roku 2014 a ománsky reál (OR) bude priviazaný k americkému doláru. Vyhliadky Ománu na úrovni externých účtov a v zahraničnom majetku sú dostatočne silné, aby mohla centrálna banka obhajovať výkyv. Dôveru v kurz OR podporuje ománske rozhodnutie nepridruženía sa k navrhnutej spoločnej mene GCC. Ománske úrokové sadzby zostávajú vysoké v priemere 6,8%.

Ománe je zaužívaný **fixný kurz USD/OR**. Centrálna banka je naďalej pevne odhodlaná k previazanosti s USD, ku ktorej sa Omán rozhodol ešte v roku 1986. Úroveň a výhľady zahraničných aktív Ománu sú dostatočne robustné. Rovnako rozhodnutie Ománu neprípojiť sa k menovej únii krajín GCC poukazuje na nepravdepodobnosť zrušenia previazanosti k USD.

Medzinárodný menový fond na základe konzultácií s Ománom podľa čl. IV 30. apríla 2015 zverejnil správu podľa ktorej rast ománskeho neropného priemyslu klesol v roku 2014 zo 6,5 na 5,0% s výhľadom ďalšieho poklesu. Inflácia je nízka na úrovni 1% a hlavným rizikom je vývoj na trhu s ropou. V roku 2015 MMF odhaduje deficit fiškálneho rozpočtu na 14,8% HDP. Celkový

dlh by mal dosiahnuť výšku 25% HDP a mal by sa ďalej zvyšovať až na úroveň 70% HDP v roku 2020.

Pre ďalšie obdobie 2014-18 MMF predpokladá pokračovanie rastu HDP cca 5,0% hlavne vďaka vysokým vládnym výdavkom do investičných projektov. Ropný sektor je silne postihnutý kolapsom cien na svetových trhoch. Inflácia by mala zostať pod kontrolou na úrovni asi 3,6%. Pokles z príjmov predaj energosurovín spôsobí deficit v štátnom rozpočte. Rozpočtový deficit však bude krytý vytvoreným rezervným vankúšom.

Vo výhľade hlavnými rizikovými výhľadovými faktormi a neistotami zostane vývoj cien ropy a ropných produktov na svetových trhoch. Obnovenie globálnej recesie alebo trvalý pokles cien ropy. Na obmedzenie generovania rozpočtového deficitu v tomto vývoji bude potrebné nasadenie nových rozpočtových politík v kombinácii s obmedzením vládných výdavkov a zníženie vládných investičných projektov.

Vybrané ekonomické indikátory ekonomiky OMANU v rokoch 2010 – 2016

Zdroj: MMF na základe konzultácií podľa čl.IV z 30.apríla 2015

				Prel./Est.	Est.	Proj.	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Production and prices	(Percentage change, unless otherwise indicated)						
Nominal GDP (US\$ billions)	56.8	67.7	75.4	77.0	77.8	62.9	68.8
Real GDP	4.8	4.1	5.8	4.7	2.9	4.6	3.1
Real hydrocarbon GDP ¹	5.5	2.1	4.1	3.0	-0.5	4.2	1.1
Real nonhydrocarbon GDP	4.1	6.4	7.7	6.5	6.5	5.0	5.0
Consumer prices (average)	3.3	4.0	2.9	1.2	1.0	1.0	2.6
Central government finances	(Percent of GDP)						
Revenue and	40.6	48.9	49.5	49.2	47.3	41.2	42.5

grants

Hydrocarbon	34.6	44.0	43.6	43.6	41.5	32.5	33.0
Nonhydrocarbon and grants	6.1	4.9	5.9	5.6	5.7	8.7	9.5
Expenditure	36.5	41.4	46.8	47.4	50.3	57.8	55.7
Overall fiscal balance	5.7	9.4	4.7	3.2	-1.5	-14.8	-11.6

Monetary sector (Annual percentage change)

Credits to the private sector	6.2	13.0	14.9	6.8	10.9
Broad money	11.3	12.2	10.7	8.5	12.0

External sector (US\$ billions, unless otherwise indicated)

Exports of goods	36.6	47.1	52.1	56.4	55.6	41.8	46.5
Oil and gas	25.2	33.4	36.3	37.3	35.4	21.5	24.0
Imports of goods	-17.9	-21.5	-25.6	-31.8	-32.7	-31.1	-34.2
Current Account (Percent of GDP)	8.9	13.2	10.3	6.6	2.2	-15.0	-13.0
Central Bank gross reserves	13.0	14.4	14.3	16.0	16.3	16.7	17.0
In months of next year's imports of goods and services	5.3	5.0	4.1	4.5	4.8	4.5	4.2
Real effective exchange rate (2010 = 100)	100.0	97.2	100.4	103.0	103.9

Sources: Omani authorities; and IMF staff estimates and projections.

¹ Includes crude oil, refining, natural gas, and LNG production.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Ománsky priemysel - produkcia ropy, petrochemická výroba a zemný plyn sa podieľajú 66% na HDP. Rast HDP sa bude spoliehať aj naďalej na odvetvie uhľovodíkov, avšak diverzifikačný program bude pre ománsku ekonomiku čoraz dôležitejší. Výroba skvapalneného plynu LNG sa pravdepodobne mierne zvýši. Plyn má v Ománe rozsiahle použitie pri odsolovaní vody, výrobe elektrickej energie aj v ťažkom priemysle v hliníkárňach a pri výrobe hnojív. Ománske ropné ložiská pri súčasnom tempe ťažby budú vyčerpané približne za 10 rokov a preto sa vláda snaží o diverzifikáciu ekonomických aktivít. Rozšírenie výroby v spracovateľskom priemysle, ako je výroba hliníka a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu bude podporovať príjmy neropného exportu.

Po viac ako 40 ročnej ťažbe ropy, mnoho ropných polí dosiahlo vrcholu ťažby a výroba prešla do fázy poklesu. V posledných rokoch Omán investoval značné prostriedky do výskumného programu s cieľom zvýšiť produkciu. Boli objavené 4 nové ropné polia a potencionálne veľké ložisko zemného plynu. Kombinovaný potenciál oboch komodít by mohol byť vyšší ako 800 mil. barelov ropného ekvivalentu. Zvýšenie ťažby ropy prináša každoročné pozitívne výsledky, keď ťažba vzrastá v priemere o 3% vďaka novým technologickým investíciám do sektoru uhľovodíkov. Jednou z kľúčových úloh vlády je v najbližších 10 rokoch spolu so zahraničnými investormi preinvestovať cca 100 mld. USD

Petroleum Development Oman (PDO) je výskumno-výrobnou spoločnosťou, ktorá vlastní viac ako 90% surovej ropy v krajine a kontroluje takmer všetky dodávky zemného plynu. Vláda má 60% vlastnícky podiel v spoločnosti, 34% vlastní Royal Dutch Shell, zostatok si rozdelil Total 4% a Parex 2%. PDO má ambiciózne plány pre ropný prieskum do roku 2015 v nových 140 geologických oblastiach.

Ománska rafinárska kapacita je cca 222 tis. b/d a je rozdelená do 2 rafinérií. Mina al Fahal bola prvou ománskou rafinériou, ktorá začala pracovať v 1982 roku. V októbri 2010 bol otvorený nový kompletný závod polymérov Marmul. Technologické problémy spôsobili sklz výroby, avšak po spustení plnej prevádzky dôjde k rozšíreniu portfólia PDO o 40 tis. barelov vysokokvalitnej suroviny denne.

Ománske požiadavky na zemný plyn vzhľadom na rastúcu spotrebu a vývozné záväzky LNG silnejú. Omán vyprodukoval cez 1 trilión kubických stôp (TcF) plynu. V poslednom desaťročí ťažbu plynu viac ako zdvojnásobili. Naďalej sa dá počítať s rozširovaním polí, najmä BP Khazzan-Makarem projekt má zvýšiť zásoby na ohromujúcich 100 TcF. Od 1994 roku sa v Ománe vyrába skvapalnený plyn LNG, ktorý je dodávaný na medzinárodný trh. V súčasnosti spoločnosť vlastní tri stanice na výrobu skvapalneného plynu s kapacitou 10,4mtpa (mil. metrických ton ročne) v Qalhat vo východnej časti Ománu. Ománska spoločnosť LNG LLC je spoločným podnikom s 51% účasťou štátu, Royal Dutch Shell Group 30% a ďalší menšinový podiel bol rozdelený medzi Total 5,54%, KOLNG 2%, Mitsubishi 2,77%, Mitsui 2,77%, Itochu 0,92%.

Energetika

Súčasná produkcia elektrickej energie pokrýva domácu spotrebu Ománu. Asi polovica vyrobenej el. energie pochádza zo súkromných zdrojov. Spotreba el. energie však rastie asi tempom 9% ročne a ománska vláda realizuje alebo plánuje výstavbu nových zdrojov. Omán nie je exportérom el. energie.

Podiel energetických nosičov na celkovej výrobe elektrickej energie v %

Zemný plyn	97,7
Ťažký olej	2,2
Uhlie	0
Jadrové zdroje	0
Vodné elektrárne	0
Obnoviteľné zdroje	menej ako 0,1

V hlinikárni novej generácie - s technológiou Rio Tinto Alcan AP 36, začala práca koncom roka 2009 v Sohare. Celkové náklady na výstavbu predstavovali 24 mld. USD. Priemyselná výroba sa podieľa 16% na tvorbe HDP.

V Ománe sa realizuje rozsiahla výstavba dopravnej infraštruktúry (cestnej a železničnej siete, letísk a prístavov), obchodných centier a hotelových komplexov. Stavebníctvo v novej koncepcii ománskej vlády predstavuje dôležitý faktor hospodárskeho rastu s podielom 5,2% a s predpokladaným obrátom 4 mld. USD ročne. Niekoľko zahraničných spoločností, najmä stavebných, etablovalo svoje pobočky v Ománe.

Štruktúra priemyslu

	%
Ťažba ropy a petrochemický priemysel	69
Zemný plyn	5
Ťažba nerastov	1
Iná priemyselná výroba	16
Stavebníctvo	7
Výroba el. energie a vody	2

Zdroj: Ministerstvo národného hospodárstva Ománu

Poľnohospodárstvo a rybolov predstavujú spolu približne 1,5% na tvorbe HDP. Napriek nízkej podiele na tvorbe HDP približne polovica Ománcov pracuje práve v tomto sektore. Avšak nedostatok vody ohraničuje poľnohospodársku činnosť. Vláda má záujem o navýšenie podielu poľnohospodárstva do roku 2020 na 3,1%. V predchádzajúcom roku v medziročnom porovnaní produkcia sektoru vzrástla o 4,5%. **Pozn.:** Jednou z významných vývozných komodít je rybolov. V roku 2009 bolo podľa miestnych štatistík vylovených cca 160 tis. ton rýb.

tab.č.4: Štruktúra pestovaných poľnohospodárskych plodín

	%
Datle	48,1
krmoviny	24,6
ovocie	9,7
Zelenina	9,1
Iné plodiny	8,5

Podiel služieb v ománskom hospodárstve a na tvorbe HDP predstavuje cca 34%. Veľkoobchod spolu s maloobchodom má 7,1% podiel na HDP služieb a doprava s oblasťou komunikácií 5,3% účasť na tvorbe HDP služieb. V budúcnosti sa predpokladá rozvoj v oblasti služieb turistického priemyslu. V tejto súvislosti vláda podporuje podnikateľské subjekty a ich investície do hotelových, nákupných komplexov a dopravnej infraštruktúry.

Infraštruktúra

Ománska vláda rozsiahlo investuje do stavby infraštruktúry pre ktoré je určených cca s 80 mld. v rokoch 2011 až 2015.

Železničná doprava v Ománe neexistuje. Plánuje a realizuje sa železničné spojenie so strednou Áziou prostredníctvom výstavby 230 km projektu, ktorý je súčasťou panarabskej železničnej siete, ktorá sa vo svojej druhej fáze dotýka spojenia Muscatu s inými mestami a v tretej fáze prepojenia Ománu s Jemenom.

Cielom je zjednodušenie a zlepšenie obchodnej výmeny. Omán podpísal v 4/2011 mnohostrannú dohodu s Katarom, Iránom, Uzbekistanom a Turkmenistanom o výstavbe tranzitnej železničnej siete, ktorá bude spájať Uzbekistan s krajinami GCC. **Pozn.:** Francúzska spoločnosť *Systra* je konzultantom projektu. Hodnota celého projektu zatiaľ nebola zverejnená, ako ani podmienky obstarávania.

Letecká doprava k svojmu využitiu má medzinárodné letisko v Muscate a 6 ďalších letísk okrem množstva športových malých letísk. Konzorcium americkej Bechtel, tureckej INCA a indickej BEC získalo právo na uskutočnenie rozsiahlej rekonštrukcie medzinárodného letiska v Muscate a medzinárodného letiska v Salahu.

V súčasnosti prebiehajú rekonštrukčné práce aj v hlavných námorných prístavoch v Salalahu, Sohare a Súre. Zároveň sa pripravuje výstavba celkom nového prístavu v Dumā, ktorý má byť priemyslovým strediskom Ománu.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

OSN, UNESCO, UNIDO, IMF, WTO/11.2000, WHO

Omán je taktiež členom rady rôznych organizácií: ICAO, WIPO, Interpolu.

Z významných regionálnych zoskupení je členom: GCC, GIC, IORARC, Arabskej ligy

www.arableagueonline.org

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

V Ománe má pomerne liberálny daňový systém. Po vstupe Ománu do WTO sa uplatňuje rovná sadzba vo výške 12% zo zisku spoločností aj pre subjekty vlastnené zahraničnými investormi. Zahraničné pobočky v porovnaní s podnikateľskými subjektmi registrovanými v Ománe, ale v mnohých ohľadoch podliehajú vyššiemu daňovému zaťaženiu. V Ománe nie je zavedená daň z pridanej hodnoty, daň z príjmu, ani darovacia daň.

Hlavné daňové sadzby v Ománe:

- jednotná daň podnikateľských subjektov registrovaných v Ománe je 12%
- daň z úhrad zo služieb zahraničných subjektov 10%
- daň z predaja ropy 55%.

Daň zo mzdy a nehnuteľnosti sa v Ománe neuplatňuje, avšak pri prevode nehnuteľnosti sa platia 3% za kolky.

Bližšie informácie je možné získať na linke:

http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Global/Local%20Assets/Documents/Tax/Intl%20Tax%20and%20Business%20Guides/2011/dtt_tax_highlight_2011_Oman.pdf

Bankový systém

Central Bank of Oman (CBO) je nadriadeným orgánom pre 8 miestnych a 9 zahraničných bánk. CBO sa snaží udržať finančnú rovnováhu a ekonomickú stabilitu. Medzi najväčšie komerčné banky patrí Bank Muscat, Oman International Bank, National Bank of Oman, Bank Dhofar, Oman Arab Bank. Zo zahraničných bánk pôsobiacich na ománskom finančnom trhu je treba spomenúť HSBC, Standard Chartered Bank, National Bank of Abu Dhabi, Citi Bank, Habib Bank. **Pre podporu podnikania** bola zriadená štátna banka **Oman Development Bank** a pre podporu bývania Oman Housing Bank. V oblasti podpory bývania pôsobí aj neštátna špecializovaná banka Alliance Housing Bank.

V Ománe je absolútne nevyhnutné **mať dobrého miestneho predstaviteľa**, partnera, alebo zástupcu. Miestne podnikateľské subjekty sú širokospektrálne profilované. Z toho dôvodu je vhodné zriadenie zastupiteľstva slovenskej spoločnosti so stálou prítomnosťou delegáta materskej organizácie.

Bankový systém je funkčný. Platby je možné zabezpečiť najbežnejšími platobnými podmienkami, ako je akreditív alebo dokumentárne inkaso, ktoré neviaže likvidné finančné prostriedky a má nižšie realizačné náklady oproti dokumentárnemu akreditívu.

Pri zriadení spoločného podniku, prípadne inej formy podnikania, je potrebná registrácia v obchodnom registri ministerstva obchodu a priemyslu. Bližšie informácie je možné získať na linke <http://www.mocioman.gov.om/MOCI/>, www.ociped.com. Anglická verzia stránky býva často nefunkčná.

Ochrana duševného vlastníctva

Ománska legislatíva obsahuje ochranu duševného vlastníctva, avšak jeho aplikácia a vymožiteľnosť práva nie je jednoznačná, vzhľadom na špecifiká miestneho súdnictva.

Riešenie obchodných sporov

V prípade riešenia obchodných sporov je najlepšie riešenie dohodou. V opačnom prípade môžu rozhodnúť príslušné súdne orgány, alebo je potrebné pristúpiť k arbitráži. Avšak najväčšia pravdepodobnosť vyriešenia investičných sporu by mohla byť prostredníctvom Medzinárodného centra pre urovnávanie investičných sporov, ktorého členom je aj Omán.

Vzhľadom na odlišnosť právneho systému a náročnosť procesov je odporúčané urovnávanie dohodou. V prípade, že by nebolo možné riešenie prostredníctvom súdu, uznanie rozhodnutí zahraničného súdu je vykonateľné, pokiaľ má daná krajina uzatvorenú dohodu o reciprocite uznávania súdnych rozhodnutí s Ománom. Podobnú dohodu má Omán s krajinami GCC.

V prípade riešenia sporu Ománskym súdom musia sporné strany predstúpiť pred Obchodný súd (Commercial Court), ktorý je trojstupňový (prvostupňový, odvolací a najvyšší). Spor sa rieši na základe obchodného práva 55/90. Uvedený obchodný súd rieši aj spory týkajúce sa štátnych objednávok a zahraničných kontraktantov.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Voľné zóny obchodu (VZO) v Ománe majú 15-ročnú históriu. Prvou bola Al Mazyounah v blízkosti jemenskej hranice. Al Salalah je prístavným mestom s ďalšou voľnou obchodnou zónou pod názvom Salalah Free Zone Company (SFZC).

Vláda podporuje VZO 30 ročnými daňovými prázdninami. Medzi ďalšie výhody patrí bezcolný dovoz a vývoz. Spoločnosť v VZO môže mať 100% zahraničnú účasť s možnosťou odoslania zisku do materskej spoločnosti. Na zahraničné spoločnosti je kladená požiadavka 10% omanizácie.

Salalah:

P.O. Box 87, PC 217, Al-Awqadain
Sultanate of Oman
Tel: (968) 23212999
Fax: (968) 23212998
E-mail: info@sfzco.com

Muscat:

P.O. Box 258, PC 134, Jawharat Al'Shati,
Sultanate of Oman
Tel: (968) 24601333
Fax: (968) 24694555
E-mail: info@sfzco.com
www.sfzco.com

c) Verejné obstarávanie

Získanie štátnych objednávok si vyžaduje pochopenie zložitého systému štruktúry kmeňových vzťahov a verejnej správy. Verejné obstarávanie je vyhlasované nad 10 tis. rialov do 250 tisíc rialov, ktoré je v kompetencii jednotlivých ministerstiev. Nad uvedenú hodnotu riadenie vybavuje celoštátna tendrová komisia, v ktorej musí byť záujemca v prvom rade zaregistrovaný. Zahraničný účastník nevyhnutne potrebuje, ako v iných arabských krajinách, **miestneho predstaviteľa, partnera alebo zástupcu. Pozn.:** Tender Board neodmietne ani ponuky zahraničných podnikateľských subjektov, ktoré nie sú ešte na ománskom trhu etablované a nestihli si nájsť miestneho sponzora. Spolu s ponukou sú vyžadované 2% - bid bond z celkovej hodnoty ponuky. Ako pravidlo obstarávanie získava spoločnosť s najnižšou ponukou ale kladie sa dôraz aj na miestnych subdodávateľov a perspektívne percento ománskych zamestnancov. Produkty a služby z krajín GCC sú privilegované aj s 5% cenovým zvýhodnením.

Prehľad tendrov je uvádzaný na internetovej adrese www.tenderboard.gov.om.

d) Zmluvná základňa

V oblasti obchodno-ekonomickej spolupráce neboli zatiaľ medzi Ománom a SR uzavreté žiadne zmluvné dokumenty. V súčasnosti sa rokuje o zmluve o zabránení dvojitého zdanenia. V roku 2013 došlo k podpisu Memoranda o porozumení medzi SOPK a OCCI (Oman Chamber of Commerce and Industry), čo napomôže k zvýšeniu spolupráce na podnikateľskej úrovni a tiež k zvýšeniu vzájomnej obchodnej výmeny.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM**a) Priame zahraničné investície:**

Najväčšie zahraničné investície boli umiestnené v ťažobnom a v spracovateľskom priemysle ropy. Jedným z najväčších investorov bol Royal Dutch Shell, ktorý vlastní 34% Petroleum Development Oman a Oman Liquid Natural Gas. Pri expanzii energetického odvetvia sa očakáva privatizácia zostávajúcich častí a s tým aj nové investície do chemického, farmaceutického, elektronického a potravinárskeho priemyslu bližšie na stránkach

www.mocioman.gov.om,
<http://www.ociped.com/>

Pre rozvoj investícií a exportu ománska vláda zriadila centrum OCIPED (The Omani Centre for Investment Promotion and Export Development), ktoré sa riadi kráľovskou vyhláškou č. 59/96.

Hlavným cieľom centra je zvýšenie podielu súkromného sektora na investíciách a podpora ománskeho vývozu pre zlepšenie obchodnej bilancie. **Pozn.:** *Vláda vo svojich diverzifikačných snahách pridáva viac zdrojov na rozvoj cestovného ruchu a baníctva. Ťažba chromitu, dolomitu, zinku, vápenca, sadrovca, kremíka, medi, zlata, kobaltu a železnej rudy môže byť kľúčom k budúcej expanzii a investíciám.*

Investície zo slovenskej strany neboli v Ománe doposiaľ zaznamenané, avšak petrochemická skupina Oman Oil Company (OOC) investovala a vlastní akcie Slovnaftu. Posudzuje sa transfer ďalších investícií OOC na Slovensko.

b) Energetická politika krajiny

Úrad pre riadenie elektrickej energie The Authority for Electricity Regulation (AER) navrhol ukončenie dotácií pre priemyselné a komerčné využitie a zavedenie nového sadzovníka, ktorý bude odrážať ekonomické náklady výkonu jej generovania. **Pozn.:** *Elektrika a voda sú značne dotované vládou 26% ekonomických nákladov na elektrickú energiu*

Omán je popredným regionálnym non-OPEC vývozcom ropy. Rovnako ako jeho susedia je závislý na ropnom priemysle má značné zásoby plynu. V energetickej politike sultána Qaboosa bin Saida je vypracovaná Vízia 2020, kde Omán investuje do rozvoja zásob zemného plynu, zvyšuje jeho výrobu a existujúcich ropných poli.

Omán doteraz realizoval úspešný program zvrátenia poklesu výroby s nasadením sofistikovanejších metód ťažby ropy. Omán mal podľa Oil & Gas Journal (OGJ) 5,5 mld. barelov preukázateľných rezerv ropy v 01/2012, ktoré sa nachádzajú najmä na severe. V centrálnej pobrežnej oblasti sú skupiny menších poli. Prechod do sekundárnych a terciárnych extrakčných techník zvyšuje náklady. Ministerstvo ropy a zemného plynu koordinuje úlohu štátu v oblasti uhľovodíkov, avšak konečné rozhodnutie je na sultánovi Qaboosovi, ktorý zastáva aj funkciu predsedu vlády. Ropná politika sa vykonáva prostredníctvom spoločnosti Petroleum Development Oman (PDO) v ktorej má sultán väčšinový podiel. PDO vlastní viac ako 90% ropných rezerv a zodpovedá za 85% produkcie ropy. Okrem 60% ktoré vlastní vláda majú vlastnícky podiel aj: Shell-34%, Total – 4% a Portugalský Partex – 2%. Nakoľko medzinárodné zmluvné podmienky (IOCs) sa stali priaznivejšie ako inde v regióne, niektoré umožňujú významné majetkové podiely v PDO. Najväčšiu prítomnosť cudzích kapitálových podielov má Occidental Petroleum, ktorý je aj druhým najväčším producentom ropy v Ománe. Okrem už menovaných v Ománe sú prítomní aj BP, CNPC, KoGas a Repsol.

Napriek tomu, že Omán je čistým vývozcom ropy nie je členom OPEC. Ázia poskytuje hlavné odbytište pre túto krajinu, na čele je Čína, Thajsko, Južná Kórea a Japonsko.

V Ománe sú preukázané zásoby zemného plynu na úrovni 30 triliónov kubických stôp (TcF). Napriek tomu dopyt prevyšuje vlastnú výrobu a ministerstvo agresívnejšie pristupuje k zvýšeniu rezerv. Za posledných 10 rokov vzrástla spotreba zemného plynu o 180%. V strednodobom horizonte regionálna rozvodová sieť prepojená medzi krajinami GCC dá možnosť dovozu elektrickej energie a to najmä zo Spojených arabských emirátov a jeho plánovaných jadrových elektrární a tak znížiť tlak na domáce dodávky zemného plynu používané ako vstupné suroviny pre výrobu elektrickej energie.

Ománska vláda vyhlásila 7 ročný plán výstavby energetických kapacít pre dopyt po elektrickej energii a odsolovanej vode. Priemerne dopyt rastie ročne o 7% , čo predstavuje 1924 MW (16,9 TWH), do roka 2017 sa očakáva zhruba nárast o 9% na 3464 MW (30,3 TWH). Inštalované zariadenia budú následne výrazne zlepšovať účinnosť palivového systému.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Súčasťou stratégie Ománu je 15 ročný plán vzdelávania a vedeckého výskumu. Bol zahájený v roku 2007 s 3,9% HDP a postupným rastom počas 4 rokov dosiahol dvojnásobku uvedenej hodnoty. Bola zostavená Rada pre vedecký výskum, ktorá pripravuje a rozpracováva pre vládu všetky otázky týkajúce sa podpory národnej, regionálnej a medzinárodnej spolupráce, ako aj pri otázkach budovania kapacít. Ománska veda má takým spôsobom prispieť k hospodárskemu rastu a budovaniu spoločnosti nezávislej na rope, ktorá bude založená na moderných vedeckých poznatkoch. Súčasťou stratégie je transformácia viacerých škôl na technické inštitúcie. V oblasti medzinárodnej spolupráce taktiež došlo k posilneniu a udeleniu viacerých ročných štipendijných pobytov na štúdium v zahraničí. V Muskate bol otvorený inštitút, ktorý ponúka uznávanie titulov EÚ z oblasti strojárstva, geofyziky a informačných technológií.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovoz tovaru do štátov GCC (Bahrajn, Kuwajt, Omán, Saudská arábia a Spojené arabské emiráty) na základe vyhlásenej colnej únie v januári 2003 podlieha voľnému pohybu tovaru pri vstupe do Ománu, alebo do niektorej členskej krajiny GCC. V praxi sa však dohoda doposiaľ neuplatňuje a tovar dovezený do inej krajiny GCC pri reexporte je opätovne zaťažovaný colným konaním a následne dovozným clo. V prípade, že reexport tovaru nie je uskutočnený z voľnej obchodnej zóny, bude zaťažovaný 2x 5% dovozným clo.

Tak ako aj v iných krajinách GCC platí zákaz dovozu pornografického tovaru, drog alebo tovaru izraelského pôvodu. Niektoré tovary podliehajú licenciám napr.: alkohol, liečivá, zbrane.

Prakticky pre všetky komodity je stanovené 5% clo. Avšak niektoré, a to sa týka najmä potravín, nepodliehajú clo. V prípade alkoholu, tabaku a bravčového mäsa je aplikované 100% colné zaťaženie. http://www.rop.gov.om/english/dg_customs.aspx

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Pod vplyvom obchodu s uhľovodíkmi je bilancia ománskeho zahraničného obchodu aktívna. Kolísanie cien ropy a ropných produktov má značný vplyv na export vzhľadom k tomu, že 69% exportu pripadá na ropu a ropné výrobky.

Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

tab.č.6: Ománske exportne rozhodujúce komodity

p. č.	Komodita	Podiel %
1.	Surová ropa	50
	Skvapalnený plyn	9
2.	Ropa ropné produkty	6
3.	Nerastné látky	4
	Chemické výrobky	3,7
4.	Železo a farebné kovy	3,4
5.	Reexport	17

Zdroj: General Directoret of Oman

tab.č.7: **Ománske importné rozhodujúce komodity**

p. č.	Komodita	Podiel %
1.	Stroje a dopravné prostriedky	49
2.	Hotové výrobky	18
	Potraviny a živé zvieratá	9
3.	Chemikálie	8
4.	Minerálne palivá, mazivá, oleje	5

Zdroj: General Directoret of Oman

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

tab.č.8: **Najvýznamnejšie krajiny ománskeho importu v %**

tab.č.9: **Hlavné krajiny ománskeho exportu v %**

Krajina	%	Krajina	%
AE	22,3	Čína	26,6
EU 27	21	Južná Kórea	16,5
Japonsko	13,9	Japonsko	12,5
USA	6,4	SAE	11,4
Čína	5,8	Thajsko	7,9
India	5,6	USA	3,8
		EÚ 27	2,9

Zdroj: EIU

Z ČK EÚ najväčším dovozcom do Ománu je Nemecko, Veľká Británia, Francúzsko a Taliansko.

e) Bilaterálny obchod SR s Ománom

Bilaterálny obchod **SR s Ománom nie je významný** a je tvorený prakticky iba slovenským exportom na ománsky trh. Potešiteľné je, že vzájomný obchod má stúpajúci trend nejedná o jednorazové dodávky, ale sa dá hovoriť o širšom slovenskom exportnom portfóliu. Slovenským exportérom sa na ománskom trhu darí úspešne umiestňovať hlavne motorové vozidlá, elektrické spotrebiče a zariadenia, vedecké a odborné prístroje, zariadenia všeobecne používané v priemysle a zariadenia na telekomunikáciu a záznam zvuku.

Vzájomný obchod s Ománom za rok 2015 dosiahol dobré výsledky. **Vzájomný obchodný obrát v tomto období dosiahol objem 16,787 mil. eur**, z toho **slovenský export bol vo výške 16,77 mil. eur**. Znamená to, že bilaterálny **obchodný obrát v tomto období bol dominantne tvorený iba slovenským exportom do Ománu**.

Vývozná komoditná štruktúra sa v roku 2015 výrazne nezmenila. V slovenskom **exporte prevládal vývoz vozidiel, elektrických strojov a zariadení, záznamníkov zvuku, plastov a výrobkov z nich**. Z perspektívneho hľadiska majú slovenské spoločnosti predpoklad exportovať okrem motorových vozidiel hlavne tlakové nádoby pre elektrárne a energetické, vodohospodárske zariadenia (na odsolovanie vody, čističky odpadových vôd), spotrebný tovar, výpočtovú a zdravotnícku techniku.

Slovensko importovalo za rok 2015 tovary len v malých hodnotách a celková hodnota importu bola **0,017 mil. eur**. Hlavnými položkami dovozu z Ománu v tomto období tvorili rôzne priemyselné výrobky, elektrické a mechanické stroje a nástroje a drevené výrobky.

V bilančnom obchodnom salde dosahuje Slovensko stabilne vysoko priaznivé výsledky, nakoľko vzájomný obchod je tvorený predovšetkým slovenským exportom. **Export SR sa hodnotenom období podieľal na celkovej obchodnej výmene viac ako 99%-tami.**

Vývoj zahranično-obchodnej spolupráce medzi SR a Ománom mil. €

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Export	4,435	6,941	10,176	10,596	15,411	18,297	16,770
Import	0,175	0,075	0,056	0,029	0,014	0,0159	0,017
Obrat	4,610	7,016	10,232	10,625	15,425	18,313	16,787
Saldo	+4,26	+6,866	+10,12	+10,567	+15,397	+18,281	+16,753

Zdroj: MZVaEZ SR

Exportne rozhodujúce komodity SR umiestnené na trhoch Ománu za rok 2015

Tr.	Komodita	mil. euro	Podiel %
XVII	Vozidlá, plavidlá, lietadlá iné ako kolajové, ich časti a príslušenstvo	11,683	69,6
XVI	Stroje, prístroje a mechanické zariadenia	2,286	13,64
XX	Rôzne priemyselné výrobky	0,831	4,96

Zdroj: MZVaEZ SR

Import - rozhodujúce komodity z Ománu za rok 2015 na slovenskom trhu

Tr.	Komodita	mil. euro	Podiel %
XX	Rôzne priemyselne výrobky	0,008	47,7
XVI	Stroje a mech. nástroje	0,001	8,3

Zdroj: MZVaEZ SR

V. Marketingová stratégia

A) OBCHODNÉ ZVYKLOSTI V TERITÓRIU

Niektoré zvyklosti v arabských krajinách sú pre slovenských návštevníkov neobvyklé ako napr.: držanie ruky hosťiteľom je prejavom pohostinnosti, ako aj objatie. Na privítanie sa podáva trpká káva alebo presladený čaj. Rokovania sa začínajú zväčša všeobecnými témami o krajine, svete, významných udalostiach, je vhodné prejavíť záujem o rodinu atd..

Stretnutie je vhodné iniciovať mimo hodín kedy prebiehajú modlitby. Počas svätého mesiaca Ramadán nie je vhodné organizovať obchodné rokovania.

Arabskí partneri často navrhujú pracovné rokovania v neskorých večerných hodinách. V prípade, že máte záujem o spoluprácu s partnerom, je vhodné ho obdarovať napr.: kryštálom, ktorý je veľmi obľúbený v regióne, alebo iným darčekomým predmetom, okrem náboženskej symboliky.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Trh Ománu nie je veľký, ale existuje potenciál na presadenie sa slovenských produktov na ománskom trhu a perspektívy ďalších hospodárskych vzťahov medzi SR a Ománom poskytuje hlavne spolupráca a účasť na diverzifikácii a rozvoji priemyslu a infraštruktúry Ománu v segmentoch spracovania ropy, zemného plynu, dodávkach zariadení pre povrchovú ťažbu, výrobe cementu, tvárnic, keramických a mramorových dlaždíc, energetiky, stavebnej činnosti, v dodávkach spotrebného tovaru, farmaceutickej, potravinárskej a chemickej produkcie. Perspektívne východisko na rozvoj spolupráce majú potravinársky priemysel, poľnohospodárske produkty, špeciálna technika, IT a informačné technológie, high-tech, panely riadenia a rozvodov elektriny, alternatívne zdroje energií, hlavne zo slnka a vetra, priemyselné kotle, armatúry, osobné automobily a pneumatiky, produkcia valcovaných plechov a cestovný ruch.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Pri otázke zastúpenia spoločnosti je žiaduce zvážiť, či ománsky partner bude schopný a ochotný sa plne venovať úlohe, ktorú od neho očakáva slovenský podnikateľský subjekt. V Ománe je niekoľko prístavov, ktoré t. č. prechádzajú rekonštrukciou. Jeden z prístavov v Sohar má ambíciu sa stať najväčším terminálom prekládky železnej rudy na Strednom východe.

Civilnú leteckú dopravu zabezpečuje medzinárodné letisko v Muskate, Salále a regionálne letiská v 5 mestách. Od minulého roku sa uskutočňuje rekonštrukcia medzinárodného letiska v Muskat, ktorú realizuje grécka spoločnosť Consolidated Contractors a turecká TAV Construction.

Užitočné linky pre exportérov:

www.cbo-oman.org-omanska centrálna banka
www.moneoman.gov.om – ománske ministerstvo hospodárstva
www.ociped.com – ománska agentúra na podporu investícií
www.chamberoman.com – ománska OPK
www.omanexhibitions.com – výstavnisko v Maskate
www.omanet.om – všeobecné a ekonomické informácie
www.rop.gov.om/services_passport2.asp – vízové informácie
www.rop.gov.om/services_customs.asp – ománska colná služba
<http://www.gulfinvestmentcorp.com/>

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Pri vývoze do Ománu je exportér povinný predložiť:

- originál faktúry s prekladom do arabského jazyka
- originál osvedčenia o pôvode tovaru
- baliace a nákladné listy
- potvrdenia o nezávadnosti a konformite s miestnymi predpismi najmä pri potravinách.

Colné orgány alebo ománske úrady však môžu v závislosti od druhu dodávky vyžadovať aj prípadné ďalšie certifikáty.

Ománskym sultanátom sú **používané rôzne druhy víz**. Pre ich získanie je nevyhnutné predložiť platný cestovný doklad:

- platnosť pasu žiadateľa musí byť najmenej 6 mesiacov po návrate do vlasti,

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Egypte: www.mzv.sk/kahira, emb.cairo@mzv.sk

- jednorazové víza je možné získať po prilete na ománskom letisku Seeb
- pri viacnásobných vstupných vízach platnosť pasu musí byť najmenej jeden rok
- dvojočných je taktiež vyžadovaná platnosť pasu dva roky.

K žiadosti je potrebné preukázať spätičnú letenku. Pre jednorazové víza je vyžadovaná úhrada cca 38.- Eur pre viac vstupov cca. 58 Eur.

Pre získanie pracovného víza je potrebné pozvanie sponzora – zamestnávateľa v Ománe, sprievodný list vysielajúcej slovenskej organizácie, 2 fotografie a následná úhrada správneho poplatku. Bližšie informácie je možné získať na

http://www.rop.gov.om/english/dg_passport.asp

Vízum je možné získať na veľvyslanectve ománskeho sultanátu vo Viedni prípadne na hraničnom prechode pri vstupe do krajiny. Jednorazové vízum je použiteľné počas 6 mesiacov avšak pobyt nesmie presahovať 30 dní odo dňa vstupu na ománske územie. Vízum je možné predĺžiť o 1 mesiac na príslušnom generálnom riaditeľstve pasov a trvalých pobytov (bližšie pozri http://www.rop.gov.om/english/dg_passport.asp. Špecifické podmienky vstupu do krajiny sú podrobnejšie uvedené na adrese: www.omanet.om. Detailné informácie o vízach sú k nahliadnutiu na: www.rop.gov.om v časti The new visa procedures and facilities a na adrese: www.ociped.com v časti Visa Regulations.

Kontakt na Veľvyslanectvo Ománskeho sultanátu vo Viedni

Währinger Strasse 2-4/24-25,

A-1090 Wien,

Österreich,

tel.: 0043 1 3108643

3108644

3108684

Fax: 0043 1 3107268.

www.chamberoman.com/En/Exhibition.aspx

<http://www.chamberoman.com/En/Content.aspx?SecNo=56>

Zdravotná starostlivosť vo veľkých mestách je na dobrej úrovni. Zdravotnícke zariadenia sú vybavené modernými technológiami. Zdravotnícka starostlivosť je pre cudzincov platená s možnosťou následnej refundácie slovenskou zdravotnou poisťovňou. Pre pobyt v Ománe odporúčame uzavretie doplňujúceho zdravotného poistenia pre zahraničie.

Kontakt na zdravotnú pohotovosť : 603988, 563625

Požiarňa a záchranná služba: 999

Dopravné nehody: 561447

Pasové a vízové informácie: 24569606

Príloha

Vybrané kontakty a linky:

Fund Development of Youth Projects (S.A.O.C)

www.youthfund.com.om/sharakah/tabid/56/Default.aspx,

Ahli Bank Oman www.ahlibank-oman.com

Bank Dhofar www.bankdhofar.com

Bank Muscat www.bankmuscat.com

Bank Sohar www.banksohar.net

Central Bank of Oman www.cbo-oman.org

Global Financial Investment www.gfioman.com

Oman Arab Bank www.omanab.com

Oman Development Bank www.odb-oman.com,

Oman Housing Bank ohb.co.om

Oman insurance company www.tameen.ae,

Oman International Bank www.oiboman.com

Oman web www.oman-web.com ,
The financial corporation www.fincorp.net
Ománske ministerstvá www.omanet.om
výstavisiko v Muskate www.omanexhibitions.com

MINISTRY OF FOREIGN
AND EUROPEAN AFFAIRS
OF THE SLOVAK REPUBLIC

MINISTÈRE DES AFFAIRES
ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES
DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE

MINISTERIO DE ASUNTOS
EXTERIORES Y EUROPEOS
DE LA REPÚBLICA ESLOVACA

МИНИСТЕРСТВО ИНОСТРАННЫХ
И ЕВРОПЕЙСКИХ ДЕЛ
СЛОВАЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ

وزارة الخارجية
والشؤون الأوروبية
لجمهورية سلوفاكيا

斯洛伐克共和国
外交和欧洲
事务部

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Egypte: www.mzv.sk/kahira, emb.cairo@mzv.sk